	KONTROLA ZAKAŻEŃ	KZ1.2	
		strona	1 z 7
		edycja	02
		data wydania	01.06.2021
W SZPITALU PROWADZI SIĘ DZIAŁANIA REDUKUJĄCE RYZYKO ZAKAŻEŃ. REDUKOWANIE RYZYKA ZAKAŻEŃ OBEJMUJE: MYCIE I DEZYNFEKCJĘ RĄK,			

	Stanowisko:	Imię i nazwisko:	Data:	Podpis:
Opracował:	Specjalista ds. epidemiologii	Renata Zdobych	31.05.2021	PIELĘGNIARKA ODDZIAŁOWA ODDZIAŁU B mgr Renata Zdobych specjalista pielęgniarstwa specjalista pielęgniarstwa epidemiologicznego
Zatwierdził:	Dyrektor Szpitala	Sławomir Wysocki	31.05.2021	DYREKTOR Wojewódzkiego Specjalistycznego ZZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy k/ Kalisza lek. med. Sławomir Wysocki

1. Cel procedury

Określenie zasad mających na celu zapobieganie zakażeniom szpitalnym przenoszonym drogą kontaktu bezpośredniego.

2. Zakres stosowania

Postanowienie zawarte w mniejszej procedurze obowiązują wszystkie osoby związane z udzielaniem świadczeń medycznych: lekarzy, pielęgniarki, fizjoterapeutów, pracowników laboratorium oraz pracowników firmy sprzątajacej w Wojewódzkiego Specjalistycznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy k/ Kalisza

3. Terminologia

Flora stała (fizjologiczna) – drobnoustroje lokalizujące się w fałdach skóry, gruczołach potowych, łojowych i mieszkach włosowych – trudne do usunięcia

Flora przejściowa – drobnoustroje obce skórze, występujące okresowo i cechujące się wysokim potencjałem chorobotwórczym, nabyte przez kontakt ze środowiskiem. Łatwe do usunięcia za pomocą środków myjących i dezynfekujących.

4. Sposób postępowania

Na elementy higieny rąk składają się:

	KONTROLA ZAKAŻEŃ	KZ1.2	
		strona	2 z 7
		edycja	02
		data wydania	01.06.2021
W SZPITALU PROWADZI SIĘ DZIAŁANIA REDUKUJĄCE RYZYKO ZAKAŻEŃ. REDUKOWANIE RYZYKA ZAKAŻEŃ OBEJMUJE: MYCIE I DEZYNFEKCJĘ RĄK,			

- Przygotowanie rąk
- Mycie rąk
- Dezynfekcja rąk
- Stosowanie rękawiczek

4.1 Przygotowanie do procedury :

- 4.1.1. Obciąć krótko paznokcie
- 4.1.2. Nie wycinać skórek
- 4.1.3. Zdjąć biżuterię
- 4.1.4. Nie wolno nosić sztucznych lub lakierowanych paznokci
- 4.1.5. Nie wolno pracować w odzieży z długim rękawem

4.2 Zasady higienicznego mycia rąk:

- 4.2.1. zwilżyć ręce letnią, bieżącą wodą
- 4.2.2. ułożyć dłonie na kształt kubka
- 4.2.3. na zwilżone dłonie nanieść mydło z dozownika łokciowego
- 4.2.4. myć ręce zgodnie ze standardową procedurą - technika mycia i dezynfekcji rąk wg Ayliffe, tak aby zapewnić całkowite pokrycie rąk środkiem myjącym przez cały czas mycia
- 4.2.5. każdy etap należy wykonać 5 – krotnie
- 4.2.6. dokładnie opłukać ręce pod bieżącą, letnią wodą
- 4.2.7. łączny czas mycia powinien wynosić 1 minutę, płukanie 15 sekund
- 4.2.8. osuszyć dłonie ręcznikiem jednorazowego użycia
- 4.2.9. zakręcić kran przy użyciu suchego jednorazowego ręcznika

4.3 Higieniczna dezynfekcja rąk metodą wcierania preparatu dezynfekcyjnego

Dezynfekcja rąk dotyczy następujących sytuacji (5 momentów WHO):

- 4.3.1. **Przed kontaktem z pacjentem** – każdorazowo bezpośrednio przed stycznością z chorym należy zadbać o higienę rąk w celu ochrony pacjenta przed drobnoustrojami.

	KONTROLA ZAKAŻEŃ	KZ1.2	
		strona	3 z 7
		edycja	02
		data wydania	01.06.2021
W SZPITALU PROWADZI SIĘ DZIAŁANIA REDUKUJĄCE RYZYKO ZAKAŻEŃ. REDUKOWANIE RYZYKA ZAKAŻEŃ OBEJMUJE: MYCIE I DEZYNFEKCJĘ RĄK,			

4.3.2. **Przed czystą/aseptyczną procedurą** – bezpośrednio przed wykonaniem medycznej czynności. Dezynfekcję rąk przeprowadza się w celu ochrony pacjenta przed szkodliwymi drobnoustrojami.

4.3.3. **Po ekspozycji na płyny ustrojowe** – gdy masz kontakt z dowolnymi płynami ustrojowymi, w celu ochrony siebie i środowiska szpitalnego wykonaj procedurę higieny rąk po zdjęciu rękawiczek.

4.3.4. **Po kontakcie z pacjentem** – w celu ochrony siebie i środowiska szpitalnego.

4.3.5. **Po kontakcie z otoczeniem pacjenta** – tam również znajdują się drobnoustroje, dlatego higiena rąk personelu medycznego powinna obejmować każdą sytuację po kontakcie z przedmiotami, które dotykał pacjent

Technika dezynfekcji rąk:

- Nabrać w dłoń z dozownika łokciowego ok. 3 ml preparatu
- Wcierać Az do wyschnięcia zgodnie ze schematem Ayliffe
- Powtórzyć każdy etap 5 razy
- Pozostawić do całkowitego wyschnięcia
- Cała procedura powinna trwać 20-30 sekund

4.4 Technika Ayliffe

4.4.1. Pocieraj wewnętrzne części dłoni – powtórz 5 razy

4.4.2. Połóż jedną dłoń na grzbiecie drugiej ręki, wetrzyj środek dezynfekcyjny, następnie zamień strony – powtórz 5 razy

4.4.3. Złóż dłonie przeplatając palce i pocieraj – powtórz 5 razy

4.4.4. Zahacz grzbiet palców dłoni o drugą, splatając je razem, a następnie wykonuj ruchy posuwiste – powtórz 5 razy

4.4.5. Kciuki dezynfekuj ruchem obrotowym w zaciśniętej dłoni – powtórz 5 razy

4.4.6. Masuj wewnętrzną część dłoni zaciśniętymi palcami – powtórz 5 razy

4.5 Stosowanie rękawic

Stosowanie rękawic nie zwalnia z obowiązku dezynfekcji rąk

	KONTROLA ZAKAŻEŃ	KZ1.2	
		strona	4 z 7
		edycja	02
		data wydania	01.06.2021
W SZPITALU PROWADZI SIĘ DZIAŁANIA REDUKUJĄCE RYZYKO ZAKAŻEŃ. REDUKOWANIE RYZYKA ZAKAŻEŃ OBEJMUJE: MYCIE I DEZYNFEKCJĘ RĄK,			

Należy zawsze używać rękawic, gdy :

- Oczekujemy, że dojdzie do kontaktu z krwią lub innym potencjalnie zakaźnym materiałem, błoną śluzową lub uszkodzoną skórą
- Nie wolno używać tych samych rękawic do czynności przy innym pacjencie
- Rękawice należy zmieniać pomiędzy pacjentami oraz przy zmianie pielęgnacji z obszaru skażonego na inny u tego samego pacjenta
- Rękawice zawsze zakładamy w obecności pacjenta
- W przypadku uszkodzenia rękawic należy je wymienić na nowe

4.6 Aby zmniejszyć ryzyko podrażnień skóry należy:

- Dokładnie osuszać ręce po umyciu
- Stosować rękawice bezpudrowe
- Mydło stosować na zwilżoną skórę rąk
- Środki dezynfekcyjne stosować na suchą skórę
- Środek dezynfekcyjny wcierać, aż do wyschnięcia
- Używać kremów do rąk
- Nie zaleca się jednoczesnego stosowania mydła i środków do dezynfekcji rąk.

Nie tylko personel medyczny jest zobowiązany do utrzymywania czystości skóry. Dotyczy to każdego, ponieważ mycie i dezynfekcja rąk to najprostszy sposób na ograniczenie roznoszenia się zakażeń, również tak powszechnych, jak przeziębienie, grypa, czy wirus SARS-CoV-2, z którym obecnie zmaga się cały świat.

Prawidłowe mycie rąk wraz z zachowaniem innych zasad higieny i profilaktyki znacząco ogranicza ryzyko przenoszenia zakażeń. Rękoma bezwiednie i instynktownie dotykamy okolic twarzy, co może prowadzić do wnikanía wirusów i bakterii przez błonę śluzową ust i nosa.

Wytyczne dotyczące higieny rąk

Wskazaniami do higieny rąk są: widoczne zabrudzenia lub poplamienia płynami ustrojowymi, kontakt z pacjentem i jego otoczeniem, wykonywanie aseptycznych procedur. Mycie lub dezynfekcję rąk

	KONTROLA ZAKAŻEŃ	KZ1.2	
		strona	5 z 7
		edycja	02
		data wydania	01.06.2021
W SZPITALU PROWADZI SIĘ DZIAŁANIA REDUKUJĄCE RYZYKO ZAKAŻEŃ. REDUKOWANIE RYZYKA ZAKAŻEŃ OBEJMUJE: MYCIE I DEZYNFEKCJĘ RĄK,			

wykonuje się też po zdjęciu niesterylnych i sterylnych rękawic, przed przygotowywaniem leków, żywności, po skorzystaniu z toalety i we wszystkich pozostałych sytuacjach, w których zachodzi prawdopodobieństwo przeniesienia drobnoustrojów [4].

Technika higieny rąk przy użyciu preparatu dezynfekującego

Czas procedury wynosi 20-30 sekund:

1. Nabierz preparat na powierzchnię dłoni.
2. Rozetrzyj preparat, pocierając wewnętrzne części dłoni.
3. Połóż jedną dłoń na grzbiecie drugiej ręki i rozetrzyj środek dezynfekcyjny, a następnie zmień strony i wykonaj to samo.
4. Złóż dłonie wewnętrzną stroną przeplatając palce.
5. Grzbiet palców schowaj w drugiej dłoni, splatając je razem i wykonaj kilka ruchów.
6. Obrotowo pocieraj kciuk jednej, a następnie drugiej dłoni
7. Obrotowo pocieraj wewnątrz dłoni zaciśniętymi palcami drugiej, a następnie zmień strony [4].

Technika higieny rąk przy użyciu wody i mydła

Czas trwania procedury higienicznego mycia rąk wynosi 40-60 sekund.

1. Nabierz mydło z podajnika.
2. Pocieraj rozprostowane dłonie.
3. Połóż jedną dłoń na grzbiecie drugiej ręki, wetrzyj mydło, następnie zamień strony.
4. Złóż dłonie przeplatając palce i pocieraj.
5. Zahacz grzbiet palców dłoni o drugą, splatając je razem, a następnie wykonuj ruchy posuwiste.

	KONTROLA ZAKAŻEŃ	KZ1.2	
		strona	6 z 7
		edycja	02
		data wydania	01.06.2021
W SZPITALU PROWADZI SIĘ DZIAŁANIA REDUKUJĄCE RYZYKO ZAKAŻEŃ. REDUKOWANIE RYZYKA ZAKAŻEŃ OBEJMUJE: MYCIE I DEZYNFEKCJĘ RĄK,			

6. Kciuki umyj ruchem obrotowym w zaciśniętej dłoni
Masuj wewnętrzną część dłoni zaciśniętymi palcami [4].
7. Opłucz ręce pod bieżącą wodą
8. Wytrzyj ręce jednorazowym ręcznikiem.
9. Nie dotykaj rękami kranu, użyj łokcia lub ręcznika papierowego do zakręcenia wody.

Personel medyczny powinien mieć zapewniony dostęp do skutecznych środków ochrony, ale nie należy łączyć mycia rąk i dezynfekcji, o ile nie ma widocznych zabrudzeń. W przypadku zanieczyszczenia i dostrzegalnych zabrudzeń mycie rąk wykonuje się przed dezynfekcją. **Rękawice medyczne nie mogą zastępować higieny rąk.** Zawsze, gdy jest to konieczne i racjonalne należy używać rękawiczek, a po zakończeniu czynności zdjąć je i zdezynfekować ręce.

5 momentów higieny rąk

To kiedy należy dbać o higienę rąk w warunkach szpitalnych i w kontakcie z pacjentem, dobrze opisuje tzw. 5 momentów higieny rąk:

- ✿ **Przed kontaktem z pacjentem** – każdorazowo bezpośrednio przed stycznością z chorym należy zadbać o higienę rąk w celu ochrony pacjenta przed drobnoustrojami.
- ✿ **Przed czystą/aseptyczną procedurą** – bezpośrednio przed wykonaniem medycznej czynności. Dezynfekcję rąk przeprowadza się w celu ochrony pacjenta przed szkodliwymi drobnoustrojami.
- ✿ **Po ekspozycji na płyny ustrojowe** – gdy masz kontakt z dowolnymi płynami ustrojowymi, w celu ochrony siebie i środowiska szpitalnego wykonaj procedurę higieny rąk po zdjęciu rękawiczek.
- ✿ **Po kontakcie z pacjentem** – w celu ochrony siebie i środowiska szpitalnego.

	KONTROLA ZAKAŻEŃ	KZ1.2	
		strona	7 z 7
		edycja	02
		data wydania	01.06.2021
W SZPITALU PROWADZI SIĘ DZIAŁANIA REDUKUJĄCE RYZYKO ZAKAŻEŃ. REDUKOWANIE RYZYKA ZAKAŻEŃ OBEJMUJE: MYCIE I DEZYNFEKCJĘ RĄK,			

- ✿ **Po kontakcie z otoczeniem pacjenta** – tam również znajdują się drobnoustroje, dlatego higiena rąk personelu medycznego powinna obejmować każdą sytuację po kontakcie z przedmiotami, które dotykał pacjent [3]

5. Spis załączników:

Załącznik 1 Schemat mycia i dezynfekcji rąk

Załącznik nr 2 Schemat założenia rękawic diagnostycznych